

En antirasistisk granskning utav Järfälla kommuns hemsida

**Vänsterpartiet Järfälla
Antirasistiska nätverket**

Sammanfattning

Vänsterpartiet vill att alla människor ska känna samma känsla av trygghet, acceptans och inkludering, oavsett ursprung. Därför är det självklart för oss att motbekämpa rasism var det än förekommer samt belysa och kritisera områden som måste förbättras. I Järfälla kommun är ca 26 % av invånarna födda i ett annat land än Sverige^[1]; en fjärdedel av Järfälla Kommuns 72000 invånare har inte fötts in i den svenska vithetsnormen.

Järfälla har alltså en stor rikedom av mångkultur och, enligt dem själva, en vision om att integrera och inkludera nya svenskar som flyttar till kommunen. Den vision som kommunen har stämmer dock inte överens med det intryck som kommunikationen på hemsidan ger; öppenheten och viljan som finns i de fina orden och formuleringarna saknas i kommunens externa kommunikation. Istället präglas innehållet på hemsidan av en exkludering och marginalisering av människor utanför den svenska vita normen.

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
1.2 Frågeställning	5
1.3 Syfte	5
1.4 Metod	6
1.5 Avgränsningar	6
Granskning	7
2.2 På hemsidan representeras vita personer på följande sätt:	11
2.3 Text	14
Avslutande reflektion.....	15
Referenser	17

Inledning

Vänsterpartiet för en strikt antirasistisk politik för alla människors lika värde och rättigheter. Vi vet att rasism kan ta sig flera uttryck och existera på flera nivåer. Därför är det viktigt att vi verkar mot rasism på alla nivåer, både de synliga och de strukturella. Järfälla kommun växer och många som bor i kommunen idag kommer från ett annat land än Sverige och ett flertal invånare har påbrå från flera olika länder. Därför anser vi att detta även är vad kommunen borde kommunicera och representera med sin egen information, på hemsidan. Intressant nog så är detta inte fallet, istället representeras en svensk vithetsnorm som marginaliserar och exkluderar samt en representation av de som faller utanför vithetsnormen som exotifierar och förstärker stereotyper.

1.1 Bakgrund

Strukturell rasism är en av våra största samhällsutmaningar just nu. Föreställningar och antaganden om människor, enbart baserat på var de antas komma ifrån eller tro på, skapar orättvisa hinder för alla människor utanför den västerländska vithetsnormen. Eftersom att Vänsterpartiet står för alla människors lika värde och rättigheter oavsett utseende, trosuppfattning, social bakgrund, kön osv. så vet vi även att kategorisering av människor och fördomar marginaliserar de redan marginaliserade ännu mer. Därför tror vi istället på integration och inkludering som ett bättre alternativ.

Media idag är långt ifrån media i dess ursprungliga form, tack vare sociala medier kan information och kommunikation skötas och spridas tvärs över världen på några sekunder. Vilket innebär att media har ett enormt inflytande över vad vi ser och hör, vad vi tolkar, lär oss och tar med oss i livet. I en kommun som Järfälla, som präglas av mångkulturalitet måste detta, enligt oss, innebära en rättvis representation av alla människor, inte bara av de som passar in i vithetsnormen.

Vi menar att representation är viktigt för en lyckad integration - för att kunna drömma stort måste en veta att det går att drömma stort. Representation är inte allt och inte nödvändigtvis det absolut viktigaste i ett mångfalds- och integrationsarbete men det är viktigt ur identitetsaspekt. Hur olika människor representeras och framställs i media påverkar individers identitetsskapande, framförallt för unga människor. Unga söker ständigt förebilder och lättast är det att finna i andra som är lika en själv men när vissa identiteter/grupper systematiskt representeras eller framställs på ett visst sätt, eller inte representeras alls, så finns stora risker för ett onödigt negativt identitetsskapande och känsla av utanförskap.

1.2 Frågeställning

Vår frågeställning är huruvida Järfälla kommun använder en rättvis och representativ kommunikation på sin hemsida eller om det finns det tecken på strukturell rasism och/eller vithetsnormen?

1.3 Syfte

Syftet med denna granskning är strikt antirasistisk, enligt Vänsterpartiets ställning. Den ämnar till att belysa brister på Järfälla kommuns hemsida, avseende inkludering och representation av kommunens invånare. Vår förhoppning är att denna rapport kan verka som ett normkritiskt underlag för Vänsterpartiet Järfälla att arbeta vidare med för att ta fram motioner som syftar till att eliminera tecken på marginalisering, exkludering och diskriminering i kommunen.

Rapporten syftar även till att öka medvetenheten kring den strukturella marginaliseringen av en stor grupp människor.

1.4 Metod

Den antirasistiska arbetsgruppen har granskat Järfälla kommuns hemsida, både på övergripande rubriker men även de underliggande. Vi har tittat på vilka bilder som finns, d v s är det enbart människor som passar in i vithetsnormen som är representerade på bild eller är kommunens invånare rättvist representerat? Vi har även granskat i vilken kontext bilderna används, granskat texter i anslutning till bilder samt sett över vilken information som finns att tillgå på hemsidan. Det råder dock viss brist på information rörande kommunens syn på inkludering och antirasism, varpå vi även sökt efter information på andra externa källor utanför kommunens hemsida. Övrig information utanför hemsidan har varit önskvärt för att lättare kunna skapa en helhetsbild. Utöver detta har vi använt oss av statistik från Statistiska centralbyrån. Skrivprocessen har skett i tätt samarbete och rapporten har korrekturlästs av en tredje part.

1.5 Avgränsningar

I denna rapport har vi gjort ett representativt urval av bilderna på Järfälla kommuns hemsida, alla bilder är alltså inte med i denna rapport. Vi har dock försökt att göra detta urval så representativt som möjligt för vilka bilder som finns på hemsidan. En av rapportens kanske största avgränsningar ligger dock hos oss författare, som vita CIS-personer har vi självfallet inte tolkningsföreträde i denna fråga. Vi har dock förhållit oss normkritiskt till detta faktum och även sökt feedback från andra med tolkningsföreträde. Storleken på arbetsgruppen ska också nämnas som en potentiell avgränsning.

Granskning

2.1 Bilder

Vi har i granskningen kunnat konstatera att de flesta representanter på bilderna är vita personer. Däremot finns en representation av icke vita personer som representeras på följande sätt:

Bild 1 av de bilder vi uppmärksammat är en bild på en kvinna som inte är vit intill en bokhylla ^[2], texten under bilden lyder: *Vuxenutbildningen i Järfälla vänder sig i första hand till dig som inte har grundskola eller fullständig gymnasie-utbildning. Vi erbjuder kurser på dagtid, kvällstid och på distans* ^[3]. Den som får representera den grupp människor som inte klarat av gymnasieskolan är alltså en kvinna som inte är vit. Denna bild rasifierar den ickevita kvinnan och utmålar en stereotypisk bild av denna typ av person som ofta enligt stereotypen står utan utbildning.

Bild 1

Bild 2 innehåller två män, som inte är vita, den ena mannen har två basketbollar i famnen och den andra har en basketboll i famnen^[4], texten under den bilden lyder: *På sportlovet kan du spela basket, vara med på en fotbollsturnering, gå på ett djurläger samt vara med under Olympic day*^[5]. Dessa människor får då representera fritidsutbudet under sportlovet. Denna bild befäster stereotyper, upprätthåller vithetsnorm och rasifierar ickevita. "Män som ser ut såhär spelar basket". Dessutom blir dessa människor exotifierade.

2016-02-17

Kom och testa på sporter

Bild 2

Bild 3 innehåller fyra barn som springer^[6], texten under bilden lyder: *Järfälla kommun har haft ett högt antal sökande på några av kommunens skolor. Flera elever i årskurs 6 som lämnat önskemål om skola inför höstterminen 2016 har blivit tilldelade platser på en annan skola än deras önskemål^[7]. Här representeras tre av fyra som ska börja årskurs 6 som vita personer, alltså representeras bara en fjärdedel av de som börjar i årskurs sex som icke vit. Då statistiken säger att 26 % av kommunens invånare är födda i ett annat land så blir representationen orätt. Det finns många generationers utlandsfödda i Järfälla, samt många mångetniska barn, mer än var fjärde elev kan då tänkas vara icke vit.*

2016-02-26

Högt söktryck inför val till årskurs 6

Bild 3

Bild 4 innehåller en man, som inte är vit, han tittar in i kameran och ler, bredvid kan vi skimta en vit kvinna och i bakgrunden tre vita personer^[8], texten under bilden lyder: *Den årliga rapporten om 14-åringars tobaks-, alkohol- och drogvanor i Järfälla kommun visar att andelen som röker eller tar droger ligger kvar på samma låga siffra som 2014^[9]. Här får den icke vita mannen representera tonåringars drogvanor, när de vita personerna är i bakgrunden. Även denna bild befäster stereotyper om icke vita män och rasifierar, den icke vita mannen tar droger/är kriminell. Bild 5 innehåller en icke vit man som står och målar^[10], texten under bilden lyder: *Sök ditt sommarjobb nu. Är du mellan 15-18 år erbjuder Järfälla kommun sommarjobb åt dig^[11]. Här får en man som inte är vit representera den som behöver ett sommarjobb, dessutom befäster detta stereotypen med icke vita som har kroppsliga arbeten.**

Bild 4

2.2 På hemsidan representeras vita personer på följande sätt:

Bild 6 visar en vit ung man som ser funderande ut^[12], texten under bilden lyder: *Stiftelsen SKAPA vill uppmuntra idérika människor genom att dela ut Sveriges största innovationspris – SKAPA-priset*^[13].

Här får den vita unga mannen representera de som tävlar om innovationspriset.

Bild 6

Bild 7 visar en vit kvinna som läser en bok tillsammans med fyra vita barn^[14], texten under bilden lyder: *[...]Barn har rätt till plats när deras vårdnadshavare arbetar, studerar, aktivt söker arbete eller är föräldralediga. Alla barn som är äldre än ett år och i behov av plats i förskola eller pedagogisk omsorg ska få det inom fyra månader från anmälningsdatum*^[15]. Här får den vita pedagogen representera kommunens pedagogiska omsorg och de vita barnen får representera barn till dem som är i behov av barnomsorg.

Järfälla kommun erbjuder plats i förskola eller pedagogisk omsorg* för barn som är folkbokförda eller stadigvarande vistas i kommunen. Barn har rätt till plats när

Bild7

Bild 8 visar en grupp elever varav sex av sju barn är vita och läraren är en vit kvinna^[16], texten under bilden lyder: *Varje år genomför vi en attitydundersökning i Järfällas förskolor och pedagogisk omsorg för att ta reda på vad föräldrarna tycker om verksamheten*^[17]. Här får den vita läraren och de vita barnen utgöra den större delen av representationen för förskolorna och kommunens pedagogiska omsorg.

Bild 8

Bild 9 visar en vit mamma med sitt barn i knäet, en vit bibliotekarie som högläser samt så skymtar vi huvudena av två vita barn i ena hörnet^[18], texten under bilden lyder: *Här kan föräldrar och andra vuxna hitta information om bibliotekens verksamhet för barn och unga*^[19]. Här representeras de som kommer med sina barn till biblioteket enbart av vita personer.

Bild 9

Bild 10 visar en vit kvinna som ler stort med ett headset^[20], texten under bilden lyder: *Servicecenter Vi svarar på dina frågor*^[21]. Här får en vit kvinna representera kommunens Servicecenter.

Bild 10

Bild 11 visar en yngre vit hand som håller i en äldre vit hand^[22], texten under bilden lyder: *Du som vårdar en långvarigt sjuk eller funktionshindrad anhörig hemma kan ha rätt till stöd och avlastning, till exempel avlösning eller omvårdnadsbidrag. Även du som är orolig för att någon missbrukar kan hitta stöd här*^[23]. Här representerar två vita personer den som behöver hjälp/stöd och den som stödjer/hjälper till.

Bild 11

2.3 Text

Överlag är det dåligt med information på hemsidan kring kommunens arbete när det gäller integration, inkludering och mångfald. Efter att ha sökt på internet hittade vi dock en artikel från 2013 där det framkommer att Järfälla siktar på att ligga i framkant när det kommer till jämställdhet och mångfald. Där beskriver personaldirektör Annette Ekström att: *“Vår strategi är att jobba med mångfald och jämställdhet för att det berikar vår organisation med nya kompetenser, kulturer och erfarenheter. Vi vill vara goda förebilder och visa vägen för andra kommuner.”*^[24] Detta tycker vi är bra men vi ställer oss frågande till varför denna information inte finns på hemsidan.

Under rubriken “Jämställdhet”^[25] går det att läsa hur kommunen tänker kring och arbetar med jämställdhet. De uppger bl a att “Jämställdhet är en demokrati- och en rättvisefråga.”^[25] Vilket är en tanke som Vänsterpartiet ställer sig bakom, men, vidare skriver kommunen: *“Det innebär att du och alla andra ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden, oavsett om du är flicka eller pojke, kvinna eller man.”*^[25] Detta finner vi bristfälligt då jämställdhet är ett komplext begrepp som förutsätter inkludering och har fler dimensioner än enbart kön. Järfälla kommun, som själva vill se sig som en kommun i framkant i arbete gällande mångfald- och inkludering, bör kommunicera en tydligare och mer inkluderande plan för jämställdhet som inte enbart gäller den mellan kön.

Under rubriken "Begrepp & Politik" ^[26] finns förvisso en förklaring till varför jämställdhetsbegreppet används och förklaras som det gör på hemsidan: *"Vad är egentligen skillnaden mellan jämlikhet och jämställdhet? Ordet jämställdhet brukar i Sverige användas om förhållandet mellan kvinnor och män. Jämlikhet är ett vidare begrepp och utgår från att alla människor har lika värde oavsett kön, etnisk bakgrund, religion, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.*

Jämställdhet lyfts ofta fram som en av de viktigaste jämlikhetsfrågorna då samtliga övriga grupper även påverkas av förhållandet kvinnor och män." [26] Detta är dock den enda informationen i text som vi finner på hemsidan angående detta och vi menar att det finns stora brister i tillgång till information men även att det i praktiken inte fungerar att enbart jobba med jämställdhet mellan kön och hoppas på att det ska räcka för att nå jämlikhet på andra områden.

Under rubriken "vision 2015" står det lite om kommunens vision och arbete. Det vävs dock in i andra formuleringar och är väldigt kortfattat. Där går att läsa: "*Det öppna Järfälla "I Järfälla finns det plats för alla". "Järfälla har hittat den rätta skalan." Det är beskrivningar som används för vår kommun. "Småstadskaraktär med blandad bebyggelse, närhet till natur och storstad och en skola på ledande nationell nivå liksom låg kriminalitet och Sveriges bästa mångfaldsarbete bygger denna öppenhet.*" [28] Mer information om detta saknas dock på hemsidan, utan finns som tidigare nämnt i en artikel på annan plattform.

Avslutande reflektion

I dessa sammanhang kan den representation av mångkultur som finns på hemsidan delvis relateras till strukturell rasism. Personerna som representerar något annat än vad vithetsnormen står för representeras till störst del i ett negativt sammanhang som droger, kriminalitet, misslyckad skolgång osv. Utöver detta är det problematiskt med exotifiering av personer, dvs att tilldela positiva egenskaper till en person baserad på etnicitet, t.ex. att mörkhyade män är bra på sport/basket, något som vi anser att Järfälla kommun delvis gör i sin bildkommunikation.

Vidare finner vi inga direkta tecken på strukturell rasism i den text som finns tillgänglig på hemsidan. Vi menar dock att bristen på information gällande den mångfald och mångkultur som finns inom kommunen är märklig i och med att kommunens vision är att ligga i framkant, och framförallt, "*visa vägen för andra kommuner*". Vi ställer oss därför

frågande till varför kommunen inte valt att bättre kommunicera varför, hur-, och vad deras vision och inkluderingsarbete innebär.

Av det som framkommit i denna rapport menar vi att Järfälla kommun avsevärt kan förbättra kommunikationen på hemsidan för att bättre inkludera och representera alla invånare i kommunen. När det gäller de bilder som finns på hemsidan så kan vi finna tecken på strukturell rasism då vi anser att representationen, med bilder, både är bristfällig och exotifierande. Gällande den text som finns på hemsidan så är vår slutsats att hemsidan präglas av en avsaknad av information angående integration och inkludering samt att den information som finns både är bristfällande och svår att hitta.

Vi ställer oss även frågande till varför kommunen inte nämner den mångfald som kommunen ändå besitter, och som enligt de själva (i den externa artikel vi hittat) ska ses som en tillgång i kommunfaktan på hemsidan^[29].

Referenser

- [1] Enligt Statistiska Centralbyråns statistik, år 2015;
http://www.scb.se/sv_/
- [2]<http://www.jarfalla.se/images/18.6ff1cd4a151343945948a97b/1448464676888/Vuxenutbildning.jpg>
- [3]<http://www.jarfalla.se/utbildning--forskola/vuxenutbildning.html>
- [4]http://www.jarfalla.se/images/200.62352a94152ed63b30411627/1455699833013/Sportlov_basket_webb.jpg
- [5]<http://www.jarfalla.se/uppleva--gora/nyheter/nyheter-innevarande-ar/2016-02-17-kom-och-testa-pa-sporter.html>
- [6]<http://www.jarfalla.se/images/18.2bcf41dd144728ec59ab75/1422498672623/skolval-2014.jpg>
- [7]<http://www.jarfalla.se/nyheter/nyheter/2016-02-26-hogt-soktryck-infor---val-till-arskurs-6.html>
- [8]http://www.jarfalla.se/images/200.2b62bbfc15288968e1d33e1/1453993406781/tonaringar_460x284.jpg
- [9] <http://www.jarfalla.se/omsorg--stod/nyheter/nyheter-innevarande-ar/2016-02-01-ny-rapport-om-tonaringars-drogvanor.html>
- [10]<http://www.jarfalla.se/images/18.23b470c153054cca1c6190a/1456144716541/sommarjobb-webb2.jpg>
- [11]<http://www.jarfalla.se/nyheter/nyheter/2016-02-29-vill-du-sommarjobba.html>
- [12]<http://www.jarfalla.se/images/18.2bcf41dd144728ec59ac87/1422498543735/innovator.JPG>
- [13]<http://www.jarfalla.se/naringsliv--arbete/nyheter/nyheter-innevarande-ar/2016-02-08-ar-du-en-innovator-med-en-god-ide.html>
- [14]<http://www.jarfalla.se/images/18.6ff1cd4a151343945947b33b/1448452142897/Forskola.jpg>
- [15]<http://www.jarfalla.se/utbildning--forskola/forskola-och-pedagogisk-omsorg.html>
- [16]<http://www.jarfalla.se/images/18.1d1c7ff31442d2aef9faac/1448462077756/Klassrum1.jpg>

- [17]<http://www.jarfalla.se/utbildning--forskola/forskola-och-pedagogisk-omsorg/kvalitet-och-utveckling/attitydundersokning.html>
- [18]http://www.jarfalla.se/images/18.7825ded713248c8af99800016/1422498477827/IMG_9074b.jpg
- [19]<http://www.jarfalla.se/uppleva--gora/bibliotek/barn-och-unga-pa-biblioteket/foraldrar.html>
- [20]http://www.jarfalla.se/images/18.2bcf41dd144728ec59ac53/1422498543767/kontakta_oss_kundtjanst.jpg
- [21]<http://www.jarfalla.se/>
- [22]<http://www.jarfalla.se/images/18.6547062113a642feafa80007791/1422498610760/Jarfalla-Norrehed-WEB-12.jpg>
- [23]<http://www.jarfalla.se/omsorg--stod/anhoriga-och-frivilliga.html>
- [24]<http://shortcut.se/artiklar/samhallsbyggnad-och-mangfald-i-fokus-for-jarfalla-kommun/>
- [25]<http://www.jarfalla.se/kommun--politik/jamstalldhet.html>
- [26]<http://www.jarfalla.se/kommun--politik/jamstalldhet/begrepp-och-politik.html>
- [27]<http://www.jarfalla.se/kommun--politik/planer-och-styrdokument/vision-2015---jarfalla-visar-vagen.html>
- [28]<http://www.jarfalla.se/kommun--politik/kommunfakta.html>

